

6 Неделя след Пасха – на Елепния (13. Май 2007 г.)

Апостолско четиво

ДЕЯНИЯ НА СВЕТИТЕ АПОСТОЛИ, ГЛАВА 16

16. И като отивахме на молитва, срещна ни една слугиня, у която имаше дух да предрича, и докарваше голяма печалба на своите господари с врачуването си. 17. Като вървеше след Павла и след нас, тя викаше и думаше: тия човеци са раби на Бога Всевишний и ни възвестяват път за спасение. 18. Това правеше тя през много дни. А Павел, отегчен, обърна се и рече на духа: в името на Исуса Христа заповядам ти да излезеш из нея. И духът излезе в същия час. 19. Тогава господарите й, като видяха, че изчезна надеждата им за печалба, хванаха Павла и Сила и ги завлякоха на тържището при началниците. 20. И като ги доведоха пред воеводите, казаха: тия човеци, които са иудеи, бунтуват града ни. 21. и проповядват обичаи, каквито ние, като римляни, не бива нито да приемаме, нито да изпълняваме. 22. Тогава тълпата налетя върху тях, а воеводите раздраха дрехите им и заповядаха да ги бият с тояги; 23. и като им наложиха много удари, хвърлиха ги в тъмница, па заповядаха на тъмничния стражар добре да ги пази. 24. Като получи такава заповед, стражарят ги хвърли във вътрешната

тъмница, и нозете им стегна в клада. 25. Посред нощ Па-вел и Сила се молеха и славеха Бога, а затворниците ги слушаха. 26. Изведнъж биде голям трус, тъй че тъмничните основи се поклатиха; веднага всички врати се отвориха, и оковите на всички изпаднаха. 27. А тъмничният стражар, като се събуди и видя, че тъмничните врати са отворени, извади меч и искаше да се убие, понеже мислеше, че затворниците са избягали. 28. Но Павел викна с висок глас и каза: да не си сторил нещо лошо, защото всички сме тук. 29. Той поиска светило, втурна се и разтреперан падна пред Павла и Сила; 30. и като ги изведе вън, каза: господари, какво трябва да правя, за да се спася? 31. А те отговориха: повярвай в Господа Исуса Христа, и ще се спасиш ти и целият ти дом. 32. И възвестиха словото Господне нему и на всички, които бяха в къщата му. 33. Като ги прибра в оня час през нощта, уми им раните и веднага се покръсти сам той и всичките му домашни; 34. и като ги заведе в къщата си, сложи им трапеза и се зарадва с целия си дом, задето повярва в Бога.

Евангелско четиво

ОТ ИОАНА СВЕТО ЕВАНГЕЛИЕ, ГЛАВА 9

1. И като минаваше, видя един човек, сляп от рождение. 2. Учениците Му Го попитаха и казваха: Рави, кой е съгрешил, тоя или родителите му, за да се роди сляп? 3. Исус отговори: нито тоя е съгрешил, нито родителите му, но това биде, за да се явят делата Божии върху му. 4. Аз трябва да върша делата на Тогова, Който Ме е пратил, докле е ден; настъпва нощ, когато никой не може да работи. 5. Докле съм в света, светлина съм на света. 6. Това като каза, плюна на земята, направи калчица от плюнката и намаза с нея очите на слепия, 7. и му рече: иди се умий в къпалнята Силоам (което значи: пратен). Той отиде, уми се и се върна прогледал. 8. А съседите и ония, които го бяха виждали по-преди, че беше сляп, думаша: не е ли този, който седеше и просеше? 9. Едни думаша: този е, а други: прилича на него; той пък казваше: аз съм. 10. Тогава го питаха: как ти се отвориха очите? 11. Той отговори и рече: един Човек, Който се нарича Исус, направи калчица, намаза очите ми и ми рече: иди в къпалнята Силоам и се умий. Отидох, умих се, и прогледах. 12. Те пък му рекоха: де е Той? Отговори: не зная. 13. Тогава заведоха при фарисеите човека, който беше по-преди сляп. 14. А беше събота, когато Исус направи калчицата и му отвори очите. 15. Питаха го също и фарисеите, как е прогледал. Той им рече: тури ми калчица на очите, и се умих, и гледам. 16. Тогава някой от фарисеите думаша: Тоя Човек не е от Бога, защото не пази събота. Други думаша: как може грешен човек да върши такива чудеса? И произлезе помежду им разпра. 17. Казват пак на прогледалия слепец: ти какво казваш за Него, задето ти отвори очите? А той рече: пророк е. 18. Но иудеите не повярваха за него, че е бил сляп и прогледал, докато не повикаха родителите на самия прогледал 19. и ги

попитаха, думайки: този ли е вашият син, за когото вие казвате, че се родил сляп? А как сега вижда? 20. Родителите му отговориха и им рекоха: знаем, че този е нашият син и че се роди сляп; 21. а как сега вижда, не знаем, или кой му е отворил очите, ние не знаем. Той сам е пълнолетен; него попитайте; нека сам говори за себе си. 22. Това казаха родителите му, понеже се бояха от иудеите; защото иудеите се бяха вече сдумали да отлъчат от синагогата оновова, който Го признае за Христа. 23. Затова и родителите му казаха: той е пълнолетен; него попитайте. 24. Тогава повикаха повторно човека, който преди беше сляп, и му казаха: въздай Богу слава; ние знаем, че Тоя Човек е грешник. 25. Той отговори и рече: дали е грешник, не зная; едно зная, че бях сляп, а сега виждам. 26. Пак го попитаха: какво ти направи? Как ти отвори очите? 27. Отговори им: казах ви вече, и не чухте; какво пак искате да чуете? да не би и вие да искате да Му станете ученици? 28. А те го изхокаха и рекоха: ти си Негов ученик; а ние сме Моисееви ученици. 29. Ние знаем, че на Моисея е говорил Бог; а Тогова не знаем откъде е. 30. Отговори човекът и им рече: това е и чудното, че вие не знаете, откъде е, а ми отвори очите. 31. Ние пък знаем, че Бог не слуша грешници; но, който почита Бога и върши волята Му, тогава слуша. 32. Открай век не се е чуло, някой да е отворил очи на слепороден. 33. Ако Той не беше от Бога, не можеше да направи нищо. 34. Отговориха му и рекоха: ти цял в грехове си роден, и ти ли нас учиш? И го изпъдиха вън. 35. Исус чу, че го изпъдили вън и, като го намери, рече му: ти вярваш ли в Сина Божий? 36. Той отговори и рече: кой е, господине, та да повярвам в Него? 37. Исус му рече: и видял си Го, и, Който говори с тебе, Той е. 38. А той рече: вярвам, Господи! И Му се поклони.

Епископът, Църквата, Вярата

Автор: Дария Захариева

Помнете вашите наставници, които са ви проповядвали словото Божие и, като имате пред очи свършека на техния живот, подражайте на вярата им. (Евр.13:7)

„Където е епископът – там е Църквата!“ – Чували сме тези думи на свети Игнатий Богоносец и днес с радост можем да ги повторим, защото в последните дни станахме свидетели на три епископски хиротонии. Нашата църковна йерархия се умножава с нови апостолски последователи: Стобийски епископ Наум, Знеполски епископ Йоан и Велички епископ Сионий. Защото епископите са призвани да бъдат такива.

Епископ е гръцка дума, която буквално означава надзорник, надзирател.

Като преки приемници на апостолите, епископите са продължители на тяхното дело. Към тях свети апостол Павел се обръща с думите: Внимавайте, прочее, върху себе си и върху цялото стадо, сред което Дух Светий ви е поставил епископи, да пасете църквата на Господа и Бога, която Той си придоби със Своята кръв (Деян. 20:28). Както става ясно от тези думи, върху епископите лежи отговорността за Църквата – за чистотата на нейното учение, нравственото състояние на нейните членове и благоустройството на църковния живот.

От самото си начало християнството съществува като една общност. Да бъдеш християнин, по думите на отец Георги Флоровски, означава да бъдеш член на общността, наречена Църква. Никой не е християнин сам по себе си. Личните убеждения или определен начин на живот не правят някой от нас християнин. Християнското ни съществуване предполага, означава съединяване и вписване в общността на Христос. Тя е апостолската общност и това е нашата общност. Друга нямаме, или другата – не е наша ... Когато се събира и основава Църквата от Господ Исус Христос чрез избора на дванадесетте апостоли, тогава те получават правото и отговорността да опазят непрекъснатостта на християнското послание в света и на живота в общение с Бога и общение на любовта помежду им. Апостолиите - Христоси „пратеници“, „вестители“, са „облечени“ във власт от Него. И затова общението с апостолиите е основната част, стоемето, състоянието на най-ранната Църква в Йерусалим.

След апостолските времена връзката и общението се запазва – на мястото на апостолиите са вече епископите, поставени от Христовите ученици. И така до днес. До днес християните се враждат в това единство по божествен промисъл чрез волята и могъществото Божии. Тяхното единство идва отгоре; съответно е на единството на Христос. Верните, като част от Божия народ, могат да избират достойните за свои пастири, те трябва да ги следват, но и да бъдат дали ги водят към небето по Божиите пътища. Защото, ако пастирят не води към Христос, чий пастир е той тогава? И пастир ли е вече?

Разбира се, като християни, всички са равни пред Бога, Който съди не по лице и милва всички като Свои деца. В такъв смисъл и този, който принадлежи към църковната йерархия, към висшата такава, също е човек като нас, „царственото свещенство“. Църквата е историческа, защото не отрича историята, но Църквата едновременно е и есхатологична, намира на земята, тя все още е „на път“ към „горния Йерусалим“, но още не го е достигнала. И ние, хората в нея, това общество едновременно на изкупени и окаяни грешници не сме достигнали още до последната си цел. Така е с нас, така е с нашите йерарси. Но последната, обещащата реалност ни е открита и проявена. Тя е налице, въпреки че се намираме в плен на историята и времето. Единството на всяка поместна църква, на всяка местна община извират от единството на евхаристийната чаша и единството на епископа. Когато извършва Светата Евхаристия, свещенослужителят изгражда църковното единство, единството на нашата християнска общност. Има друго, по-високо служение от служението на Христовия презвитер: служението на онзи, който трябва да осигури вселенското и съборното единство на цялата Църква в пространството и времето. Това е служението на епископа. От една страна, епископът има властта да ръкополага, това не е привилегия, а власт на този, който извършва всички тайнства на Църквата. Тя надвишава властта на свещеника. Епископът е „ръкополагач“ и съзидател на църковното единство в по-широк план.

Тайната Вечеря и Петдесетница са събития, с дълбока връзка помежду си. Духът Утешител слиза, когато Божият Син е прославен в Своята смърт и Възкресение. Свещениците и епископите се отличават един от друг. В епископството Петдесетница става всеобхватна и непрекъсваща във времето. И в неразделния епископат на Църквата се осигурява единството в несвършеното земно пространство. Чрез своя епископ, в своя епископ всяка отделна поместна църква се включва в съборната пълнота на Църквата, свързва се с миналото и всички времена. В своя епископ една отделна църква надраства и надминава своите собствени граници и се свързва с останалите. Апостолското приемство е не толкова канонична, колкото мистична основа на църковното единство. То е много повече от гаранция за историческа непрекъснатост или административна зависимост. За нас апостолското приемство е средството за запазване на мистичната

идентичност на Тялото Христово през вековете. И Свещенството никога не е отделено от Тялото. То е в Тялото, принадлежи на неговата структура. Даровете на това служение се дават вътре в Църквата (1Кор. 12гл.). Епископът е основният учител в своята църква, както за миряните, така и за самите пастири. Това показват посланията на свети апостол Павел към Тимотей, Тит и Филимон. 58 апостолско правило гласи: Епископ или презвитер, който не се грижи за клира или паството си и не ги учи на благочестие, да бъде отлъчен. А ако не престане да нехае и се лени, нека бъде низвергнат. Апостолските постановления, в които се заповядва на епископа да наблюдава дали в Църквата се съхранява чистотата на истината и правилата на последващите събори повеляват предстоятелите на Църквата във всички дни, най-вече възкресните да поучават целия клир и народа с думите на благочестието. Древните апологети на християнството утвърждават, че истинското предание и учение Христово се е съхранило в Църквата от самите апостоли чрез непрекъснатото приемство на епископите. Някои свещенослужители в миналото и днес са предоставени на него. Единствено той има право да ръкополага свещеници. Само епископът има право да освещава миро, антиминс, или жертвеник за новите храмове. Епископът, както вече стана дума е надзорник, който наблюдава за изпълнението на Божиите заповеди и църковните канони, ръководи живота на църквите в епархията си и назначава свещеници в енориите. Той е длъжен да наблюдава за чистотата на вярата на своите пасоми, като разбира се, не допуска свои отстъпления. Правило 45 от правилата на св. апостоли казва следното: епископ, презвитер или дякон, който само се е молил с еретици, нека се отлъчи; а ако им позволи да вършат нещо като свещенослужители в църквата, да бъде низвергнат.

Някога епископът е бил избран от всички вярващи в своята епархия.

Днес, позовавайки се на правило 13 на Лаодикийския поместен събор, не се позволява народна тълпа да избира ония, които предстои да бъдат ръкополагани в свещенство. Всички тайнства в Църквата извършва преди всичко епископът, сам или чрез своите презвитери. Свети Игнатий Богоносец поставя епископът в такова отношение към Христос, в каквото Той е спрямо Бог Отец. Епископът е образ на Исус Христос, който е съединен със своето паство така, както Христос с Бог Отец и Христос с Църквата, т. е. „в една плът“. Вярата на епископа, според свети Игнатий е критерий за Православие, затова всички трябва да бъдат съгласни с вярата на епископа. Ако епископът падне в ерес, паството трябва да се отдели от него.

Отговорността на епископите и народа е двустранна – на йерарсите за своето паство и на паството за своя владика. Ако епископът стане еретик, той автоматично престава да бъде епископ, защото вече не е хранител на истинската вяра. Ако след неговото отпадане вярващите продължават да го следват, също отпадат. Когато епископът е вече еретик, става по-опасен от мирянин, защото осквернява цялата своя църква. Чрез своя йерарх Църквата е свързана в Христос с Бог Отец, от Когото получава благодатта на тайнствата. Вярващите не могат да се спасяват отделно от своя епископ, както тялото не може да живее отделно от своята глава – тази аксиома от православната еклисиология е приложима в пълна сила именно, когато става дума за отношението между епископа и вярващия народ. Всъщност, единството на Църквата е вкоренено в единството на Светата Троица. И вярата, според свети Игнатий Богоносец е непрестанна молитва, която е немислива без любов. Вярата – е плътта Христова, любовта – Неговата кръв, продължава той.

Правило 6 от Правилата на св. апостоли от своя страна гласи: Епископ, презвитер или дякон да не приема върху си мирски грижи; иначе да бъде низвергнат.

Някога са възпльщавали истината в дела и това е помагало на думите да добият реалност. Но така ли е днес? Църквата е единство на благодатния живот. Изворът на това единство е в тайнството на Господнята Вечеря и в тайнството на Петдесетница. И Петдесетница продължава вечно в Църквата чрез апостолското приемство. Преди всичко, Свещенството е благодатен принцип, то е „служение на тайнствата“.

Свещенството не е само каноническа длъжност, която принадлежи на институцията Църква – то е необходимото органично, структурно свойство, защото Църквата е тяло, организъм. Свещениците не са само „упълномощени“ да говорят от името на общността, не са само водачи или делегати на „множеството“ или на „паството“ – в своето литургично служение те действат от името на Христос. Те са едновременно предстоятели на общността и приемници на Христовите апостоли. В тях и чрез тях Главата на Тялото, единственият Първосвещеник на Новия Завет изпълнява, продължава и завършва Своето пастирско и свещеническо служение. За нас.

взето от: www.pravoslavie.bg